Horizon.taal

Jaargang 43 - nummer 251 september - oktober 2011

Een oor voor taal

(p. 4)

Meertalige opvoeding, een weg naar het succes (p. 6)

www.esperanto.be

HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.,
43ste jaargang.
Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.
Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd.

Redactie en administratie:

Vlaamse Esperantobond v.z.w.
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen
tel.: 03 234 34 00   fax: 03 234 54 33
Epost: horizon.taal#esperanto.be
Webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl.

Abonnementen: 25,00 EUR

Rekeningen:

t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55
of Fortis 001-2376527-06.

IBAN-nummers van FEL:

IBAN BE66 0000 2653 3843
BIC: BPOTBEB1

Redactie:

Kimmie Spaapen

Medewerkers:

Lode Van de Velde, Petro De Smedt, Ivo Durwael, Agnes Geelen, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, André Ruysschaert, Emiel Van Damme, Kris Panis, Julia Litvinova, e.a.

Verantwoordelijke uitgever:

Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1:	251	625	1000
formaat 1/2:	150	375	600
formaat 1/3:	110	275	440
formaat 1/4:	80	200	320
formaat 1/6:	55	140	220
formaat 1/12:	30	75	12

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een door u drukklaar geleverd exemplaar.

Op deze tarieven geldt het BTW-tarief van 21%.

Kleurtoeslag bedraagt 125 euro per kleur en per inlassing.

VOORWOORD

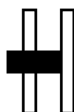

Hei!

Zoals een van die talloze Esperantisten op ipernity opmerkte; JA, die brug op de voorpagina, dat is een brug die mensen die vanuit het zuiden naar UK (Universala Kongreso) reden zijn gepasseerd. Indien u het UK heeft moeten missen, troost u dan met de gedachte dat ik het ook niet gehaald heb…

In plaats van UK, zat ik vast in een heel ander deel van Scandinavië. Het mooie, fantastische, geweldige,… NOORWEGEN!

Ook wel gekend als het land van de aanslag sinds 22 juli.

Intussen is het een maand geleden, en is het land nog steeds in rouw.

Ook de onweersbui tijdens Pukkelpop heeft deze vakantie het nodige verdriet veroorzaakt.

En toch, het is een prachtige vakantie geweest, met vele leuke momenten.
En ja, toch, dankzij reispech zat ik vast…
In, wat volgens mij, het mooiste land van Europa is!

En zo kwam ik erachter, dat ook reispech veel reisgeluk kan voortbrengen!
Als je dat er zelf van wil maken tenminste…

Kimmie

PS::: OPROEP!!!
Indien mensen zich heel geïnspireerd voelen, zou ik het erg fijn vinden als ze een artikel zouden willen schrijven voor Horizontaal.
Ik zou het volgend nummer over 'Dialecten' willen doen.
Dus graag gerelateerde artikels! Deze kunnen doorgemaild worden naar horizon.taal#esperanto.be

Ook een verslag over het voorbij UK zou fijn zijn .

Dank bij voorbaat!

INHOUD

Een oor voor taal	***4***
Meertalige opvoeding, een weg naar het succes	***7***
Taalproblematiek	***9***
Kursoj	***10***
Clubprogramma's	***12***
Moet het archief van A.J. Witteryck als verloren beschouwd worden?	***14***

Je kent het vast wel: je bent in het buitenland en je probeert enkele klanken of woorden van een vreemde taal uit te spreken, maar het lukt niet zo goed. Of je probeert iemand uit een ander land één van de vele klanken uit het Nederlands aan te leren, maar dat gaat afhankelijk van de taalvaardigheid van de persoon in kwestie slechts moeizaam.

De reden voor deze (eventuele) moeilijkheid is redelijk eenvoudig: elke taal heeft haar eigen frequentiebereik. Je gehoor wordt gevormd terwijl je opgroeit, en 'specialiseert' zich in de moedertaal. Met andere woorden: het gehoor wordt gevoeliger voor klanken uit de moedertaal en minder gevoelig voor klanken die niet in de moedertaal voorkomen en dus minder gestimuleerd werden.

Op latere leeftijd heb je het dus moeilijker om in de eerste plaats 'vreemde' klanken te horen en dus ten tweede, om deze te reproduceren. Het was de neus-, keel- en oor-arts Alfred Tomatis (1920-2001) die dit feit voor het eerst beschreef, zie de kader "het Tomatis-effect".

Alfred Tomatis hielp voornamelijk mensen met gehoorproblemen, maar ook met dyslexie, problemen bij het verwerven van talen, autisme enz. Hij ontwierp ook een zogenaamd "elektronisch oor", een apparaat dat het gehoor trainde om minder gekende frequenties te leren horen.

De drie wetten van Tomatis

1. De stem bevat slechts wat het oor hoort. M.a.w.: de stem kan slechts op gecontroleerde en bewuste wijze die klanken voortbrengen waar het gehoor op getraind werd.

2. Wanneer men een beperkt gehoor aan de ontbrekende frequenties blootstelt, worden deze meteen en onbewust doorgegeven naar de stem (tenminste, het desbetreffende gedeelte van de hersenen).

3. Auditieve stimulatie gedurende een bepaalde tijd blijft een positief effect hebben op het gehoor en bijgevolg op de spraak.
   Deze wet beschrijft dus de conditionering van het gehoor om de fonetische parameters te leren die van belang zijn om een taal te leren.

Voor enkele talen zie je in onderstaande grafiek het frequentiebereik, dat van ongeveer 100 tot 12000 Hz reikt. Uiterst links zie je als referentie het volledige gamma voorgesteld "frequentiebereik". Daarnaast zie je het bereik per taal. De hogere staven stellen de hogere frequenties voor en staan los van de corresponderende decibels.

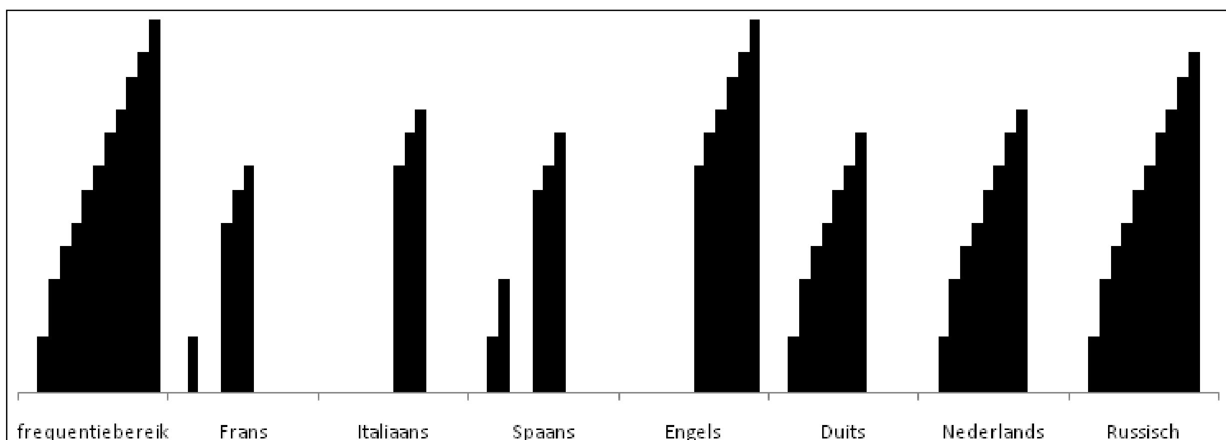

Het is meteen duidelijk dat de Romaanse talen Frans, Spaans en Italiaans plus Engels een veel kleiner bereik hebben, en de sprekers bijgevolg meer moeilijkheden hebben om vreemde talen aan te leren. Het Nederlands en het Russisch hebben een veel breder frequentiebereik en de sprekers hebben dus een kleinere 'handicap' om andere talen aan te leren. Het valt zelfs op dat het frequentiebereik van het Frans (meer lage frequenties) en het Engels (meer hoge frequenties) slechts weinig raakpunten hebben. Voor een Fransman is het dus – louter fonologisch gesproken – moeilijker om Engels te leren dan bijvoorbeeld Spaans.

Gevolg: om de taalvaardigheid van een opgroeiend kind te vergroten, kun je het kind best in aanraking brengen met een taal dat een breed frequentiebereik heeft. Als dat moeilijk is, of ter aanvulling, zou je het kind ook kunnen laten luisteren naar klassieke muziek en dan meer bepaald barok of Mozart, aangezien deze een breed gamma beslaan. Deze muziek wordt dan ook in therapieën gebruikt om het gehoor te stimuleren, met nadruk op strijkinstrumenten omwille van de hogere tonen.

Ter illustratie zie je hier een tijd- en frequentiegrafiek van de 3 klinkers /a/, /i/ en /u/ (zoals in de woorden raak, riek en roek). De basisfrequentie is in de 3 gevallen 100 Hz en de vormende frequenties (F1, F2 en F3) zijn voor de /a/ ongeveer 600, 1000 en 2500 Hz, voor de /i/ 200, 2300 en 3000 Hz en voor de /u/ 300, 600 en 2300 Hz.

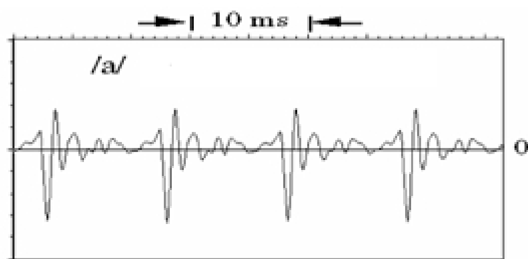

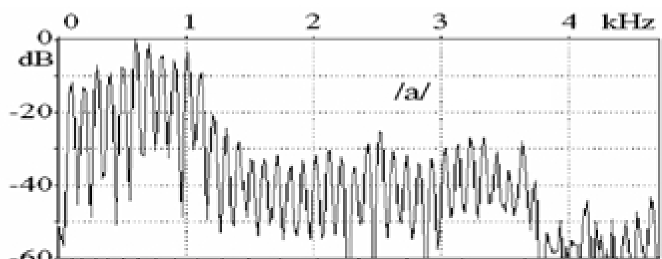

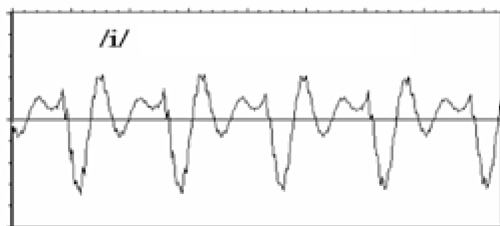

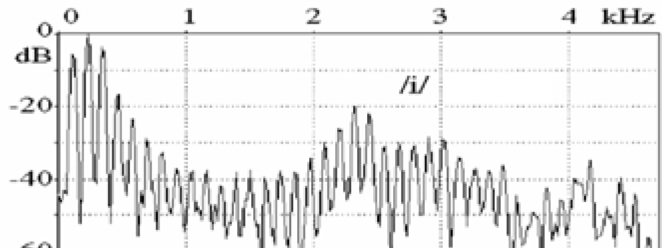

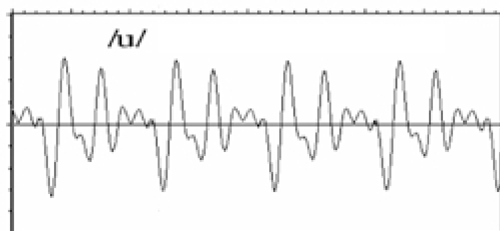

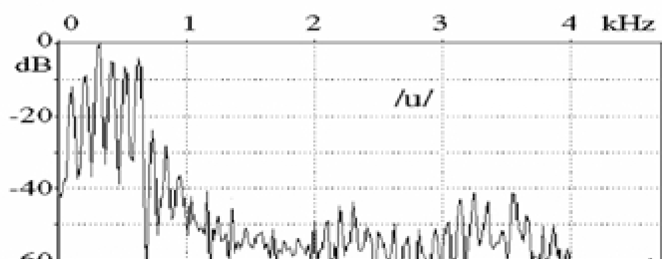

Onderstaande grafiek toont de frequenties en de corresponderende decibels in verschillende talen. (Een stemgeluid is nooit opgebouwd uit losstaande frequenties, vandaar het verschil met bovenstaande grafieken, die de voornaamste pieken uit de grafieken licht.)

Lode Van de Velde

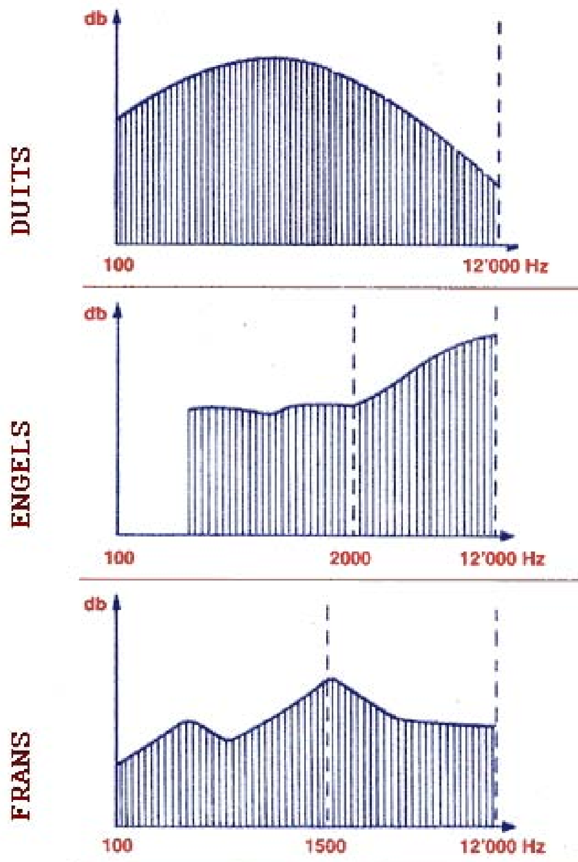

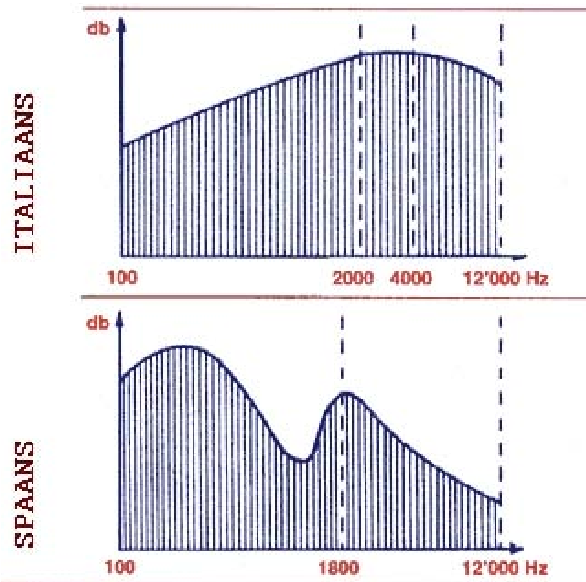

Bronnen:

http://fr.wikipedia.org/wiki/Alfred_Tomatis

http://www.atlantis-vzw.com/vreemde_talen.html

http://www.acoustics.hut.fi/publications/files/theses/lemmetty_mst/chap3.html

http://www.clas.ufl.edu/users/sgriff/Ling-speech%20sounds.pdf

https://www.msu.edu/~lvh/NewFiles/Chapter%204.pdf

http://www.atomatis.ch

http://www.atomatis.ch/angebot/sprachen_lernen/index.html

http://www.audiva.de/fileadmin/downloads/UweMinning.pdf

Meertalige opvoeding, een weg naar het succes.

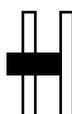
orizontaal

Hier in België verstaan we elkaar niet zo gemakkelijk…

Als we vanuit Antwerpen een uur Zuidwaarts rijden zitten we nog steeds in eigen land…MAAR! Een volledig ander taalgebied! Hierdoor ontstaan vaak conflic-ten die op sommige punten voorkomen hadden kunnen worden met een goede tweetalige start.

Een meertalige opvoeding kan later vele voordelen opleveren op de arbeidsmarkt. Het stimuleert ook de leergierigheid van het kind. Een kind leert ook gewoon zeer snel, het is belangrijk hier gebruik van te maken, hoe meer vaardigheden, hoe meer kansen in het leven. Het kind wordt er ook socialer door als u een taal kiest die door een bepaalde gemeenschap veel gesproken wordt.

Een kind tweetalig opvoeden, goed en wel, maar hoe begin je daaraan?

Kinderen zijn namelijk zowel levende geheugenkaartjes als koppige karaktertjes.
Taal moet ten eerste aanlokkelijk gemaakt worden, en dus verbonden worden met vele leuke dingen.
Een beloningssysteem kan dus een goede zet zijn.
Het werkt veel beter dan het kind te straffen als het de taal niet spreekt.
Ook een stabiel en veilig gezin is een must.
Een kind moet zich op zijn gemak voelen.
Of het nu tweetalig opgevoed wordt of niet.

Maar welke methodes zijn er dan?

Je kan proberen om elk een andere taal tegen het kind te spreken. Let wel dat je beide de taal zo goed als vloeiend beheerst.

ha-wee

Ook een stabiel en veilig gezin is een must. Een kind moet zich op zijn gemak voelen. Of het nu tweetalig opgevoed wordt of niet.

Dit werkt nog het beste als een van de beide ouders een moedertaalspreker is.
Probeer de talen duidelijk van elkaar te scheiden.

Een andere methode is een 'thuistaal' hebben.
Dus de ene taal spreken de kinderen thuis, de andere spreken ze op school.
Het gaat hier dan vaak om een minderheidstaal.
Het gaat soms ook om de moedertaal van de ouders in geval van emigratie.
Voorwaarde is wel dat beide ouders de taal goed beheersen.

Ook consequentie is hierbij belangrijk.
Spreek af wie welke taal tegen het kind spreekt.
Niets is verwarrender dan ouders die continu van taal wisselen.

Een andere methode waarbij de ouders niet elk apart een taal spreken is de methode waarbij de ouders de taal afwisselen.
Dit is een zeer goede methode voor bijvoorbeeld alleenstaande ouders.
Hierbij moet wel een goede consequentie de basis vormen.
Men kan bijvoorbeeld een vraag stellen in een bepaalde taal en er een gewoonte van maken dat het kind antwoord in dezelfde taal.

Hou er rekening mee dat niet alle kinderen even gemakkelijk talen leren.

Het erin dwingen kan een angst wekken voor een bepaalde taal.
Ook je eigen interesse en liefde voor de taal kan tekenend zijn voor een kind.
Je bent het voorbeeld als ouder, een kind voelt het aan als een ouder een hekel heeft aan een bepaalde taal, en kan dit overnemen.

Sommige kinderen leren een taal niet graag meer als ze naar school beginnen gaan, omdat ze merken dat deze taal er niet gesproken wordt.
Ze voelen zich dan soms een buitenbeentje, en weigeren de taal te spreken.
Hier kwaad om worden heeft geen zin, het geeft het kind een slecht gevoel bij de tweede taal.

En tot slot: Geef het niet meteen op als je kind op latere leeftijd de taal weigert te spreken.
Een kind hoeft tenslotte geen taal te spreken als het zich daar niet goed bij voelt.
Een taal vergeet je niet gauw, dus het zou op latere leeftijd nog steeds de interesse terug kunnen voelen, en dan ga je gewoon verder waar je gebleven was.

Kimmie Spaapen

Onafhankelijk, internationaal tijdschrift over politiek, economie en cultuur.

Maandelijks tijdschrift in de internationale taal Esperanto; lezers in 65 landen; oprichter: Stefan Maul; 32ste jaargang; verschijnt in principe de eerste van elke maand.

Eerste tweetalige kleuterschool

In september gaat in Schaarbeek de eerste tweetalige kleuterschool van start die volledig tweetalig onderwijs aanbiedt. Omdat ze buiten het reguliere circuit valt, krijgt de school geen subsidies. Het schoolgeld zal vergelijkbaar zijn met wat voor een kribbe betaald wordt. (Nieuwsblad, 22.6.2011) Brussel deze week geeft op 30.6.2011 nog bijkomende informatie: de twee kleuterjuffen zullen elk maar één taal spreken: de ene Nederlands, de andere Frans.

(Nieuwsblad, 22.6.2011)
(Brussel deze week, 30.6.2011)

Talennota

De Vlaamse regering keurde eind juli de „talennota” van onderwijsminister Smet goed. Het zou mogelijk worden om vakken als wiskunde of biologie in het Frans of het Engels te geven. De betrokken leraars zijn daar niet voor te vinden, want het is al moeilijk om de vakken in het Nederlandds uit te leggen.

Esperanto

Digitalisering

De Oostenrijkse Nationale Bibliotheek heeft een twintigtal reeksen van belangrijke Esperanto-tijdschriften gescand en op de website ter beschikking gesteld. De jaargangen gaan van 1889 tot 1950.

(Esperanto-Forum, EvdB)

Amikeco

Gazeto de la
Internacia Esperantista Kolektanto Klubo,
Sekcio de Migrantaj Poŝtkartoj,
Internacia Klubo de Esperantistaj Filatelistoj
Prezidanto: Josef Groebel.
Administrado: Coblenz am Rhein, Eltzerhofstr.

Abonprezo: po jaro 1 U.S. Dollar.

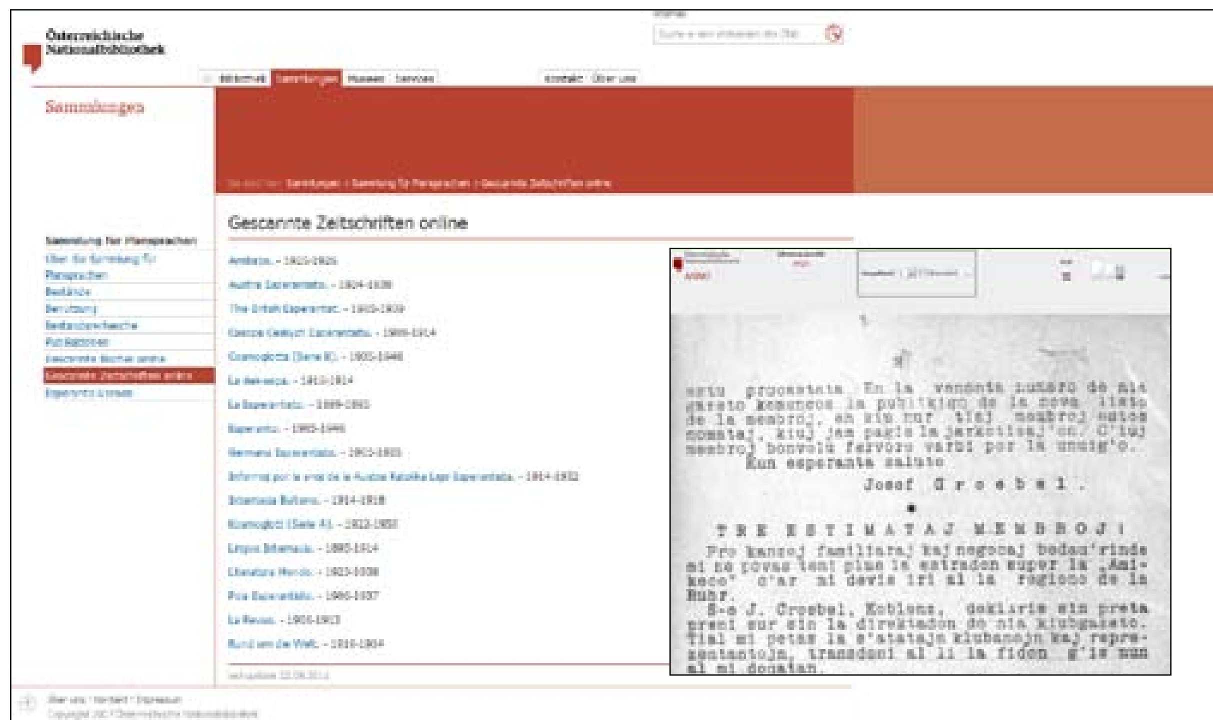

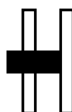

ANTWERPEN

Informatieavond over de cursus

Tijd: 2 september: 20 uur

Plaats: Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen

Info: 03/ 234 34 00

BRUSSEL

Beginnerscursus

Prijs: 10 euro per schooljaar

Tijd: Elke woensdag van 18.30u tot 20u vanaf 14 september.

Plaats: Van Maerlantstraat 2, 1040 Brussel. De cursus gaat door in een gebouw van de Europese Commissie, waarvan de toegang bewaakt wordt. Daarom zal u gevraagd worden om u aan te melden. Om uw aanwezigheid mee te delen of voor meer informatie, neem contact op met Françoise Pellegrin: patrick.pellegrin#skynet.be of 02/358 27 28.

GENT

Beginnerscursus

Tijd: start in oktober voor 14 weken (schoolvakanties niet inbegrepen)
elke dinsdag van 19.00 tot 21.00 uur.

Plaats en info: La Progreso, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge.
Tel./fax: 09 230.16.77 of 09 221.10.02, gent#esperanto.be

OOSTENDE

Cursus voor gevorderden

Tijd: elke maandag 14u30 - 16u30 vanaf 12 september

Plaats: Albertschool, Ooststraat 29 te Oostende

Info: marc.cuffez#pandora.be

LEUVEN
Avondcursus voor beginners

Tijd: Informatieavond en gratis proefles op dinsdag 4 oktober 2011, van 20:00 tot 22:00. Daarna 20 dinsdagen, van 11 oktober tot 20 december 2011 en van 10 januari tot 20 maart 2012 (uitgezonderd feestdagen en vakantie), van 19:30 tot 22:00 uur. Op 27 maart volgt nog een examen.

Plaats: Leuven (Cultureel Centrum Romaanse Poort, Brusselsestraat 63)

Prijs: Eerste les gratis, daarna 80,00 € (cursusmateriaal inbegrepen), 160,00 € voor een familie (één adres). Samen met Spoedcursus: 115,00 € (één adres: 230,00 €). Gehandicapten met een begeleiderspas: de begeleider doet gratis mee (leerboek betalend)

Info: Esperanto 3000, Karekietenlaan 14, 3010 Kessel-Lo, Tel. (0)10-86 01 12 of info#esperanto3000.be

LEUVEN
Spoedcursus voor beginners

Tijd: Zaterdag 8 en zondag 9 oktober 2011, van 9:00 tot 17:00 uur

Plaats: Leuven (Cultureel Centrum Romaanse Poort, Brusselsestraat 63)

Prijs: 50,00 € (middagmaal en cursusmateriaal inbegrepen), familie: 100,00 € (één adres). Samen met Avondcursus: 115,00 € (één adres: 230,00 €). Gehandicapten met een begeleiderspas: de begeleider doet gratis mee (leerboek betalend)

Vooraf inschrijven verplicht:
overschrijven op 734-3331944-03 van Esperanto 3000 Leuven, met vermelding van “spoedcursus oktober” en je naam.

Info: Esperanto 3000, Karekietenlaan 14, 3010 Kessel-Lo, Tel. (0)10-86 01 12 of info#esperanto3000.be

PEER
Basiscursus

Tijd: Elke donderdag (behalve de laatste donderdag van de maand) van 20 u. tot 22 u., 2011 t/m juni 2012

Plaats: Cultureel Centrum “ ’t Poorthuis”, Zuidervest 2, 3990 Peer

Info: Henri Schutters, Panhovenstraat 10, 3990 Peer, henri.schutters#skynet.be

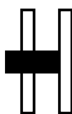

Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto doorgaan. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan.

ANTWERPEN – Groep "Esperanto-Antwerpen"

http://esperanto-antwerpen.weebly.com/

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.00 uur. Iedereen is welkom.

Elke vrijdagavond is er een bijeenkomst. Het programma zal tijdig verschijnen op volgende webstek: http://esperanto-antwerpen.weebly.com/

Vrijdag 2 sept:
Informatieavond voor niet-clubleden

Vrijdag 9 sept:
Lydia Bloch (Frankrijk): hoe kunnen we gezond eten?

Vrijdag 16 sept:
Voordracht van Rodica Todor over haar land, Roemenië

Vrijdag 23 sept:
Leerlingen van de cursus van Alex laten zien wat ze op één jaar tijd geleerd hebben

Vrijdag 30 sept:
Jubileum avond: 100 jaar geleden was er al een Esperanto-wereldcongres in Antwerpen + viering van de trouwe leden

Vrijdag 7 oktober:
Leontine Janssens verzorgt een liedjesavond, iedereen kan een liedje presenteren

Vrijdag 14 oktober:
André Staes over ecologie.

Vrijdag 21 oktober:
Nicky Janssen brengt pompoenen mee en daarmee bereiden wij ons voor op Halloween. Een traditie die samenvalt met Allerheiligen en Allerzielen.

Vrijdag 28 oktober:
La Verda Stelo doet mee aan Villa Cabral. We werken mee met 11.11.11 en de Provincie Antwerpen en openen een kortlopende tentoonstelling over Esperanto in scholen in Afrika. Iedereen welkom.

BRUGGE

Hou onze webstek
www.esperanto-brugge.weebly.com in het oog voor de komende activiteiten of vraag meer informatie via: heidi.goes#gmail.com.

BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo

http://users.belgacom.net/EBG

Opgelet: nieuwe vergaderplaats: gebouw Van Maerlant, op de hoek van de gelijknamige straat en de Belliard-straat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij metrostation Maelbeek.
Aangezien dit gebouw tot de Europese Instellingen behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers gelieven zich op voorhand aan te melden.

Info: Hélène Falk, Eikenlaan 7, 1640 Sint-Genesius-Rode, tel.: 02 358 42 14, helene.falk#skynet.be

GENT – La Progreso

http://www.esperanto.be/gent

Woensdag 14 september:
"Librovespero", wie een interessant boek las en er met de leerlingen van de cursus over van gedachten wil wisselen, is steeds welkom.

Zaterdag 17 september:
wij nemen deel aan de Gentse cultuurmarkt op de Kouter.

Vrijdag 23 september:
Eduard Custers zal het hebben over "Het Belgische Compromis". Wat is het? Bestaat het echt en op welke wijze verschilt het van de "normale" compromissen?

Zaterdag 24 september:
De Esperantogroep van Terneuzen nodigt ons uit voor een gezellige bijeenkomst met cultuur en ontspanning.

KALMTHOUT - La Erikejo

http://users.telenet.be/La.Erikejo/Index.htm

15 sept.: conversatieavond: Alle aanwezigen bereiden een klein verhaal voor van een tiental minuten over de vakantieperiode.
20 okt: infoavond en kennismakingsles

KAPELLE – Esperanto-Grupo "Meza Zelando"

Voor onze avonden, de laatste vrijdag van de maand om 19.30 u., worden we telkens bij een ander clublid te gast ontvangen. Inlichtingen over programma en plaats van samenkomst bij Sally en Dies Krombeen, tel.: (0113) 34 15 63 of Rie en Kees Dentz, tel.: (0118) 61 48 34.

KORTRIJK
Koninklijke Esperantogroep La Konkordo

www.esperanto-kortrijk.info

Maandelijkse bijeenkomst in Erfgoedhuis zaal Lessius 1ste verd. O.L.Vrouwstraat 45, Kortrijk tel. 056/27 74 24. Elke vierde dinsdag van elke maand van 19u30 tot 21u30 niet tijdens juli en augustus. Indien de vierde dinsdag een feestdag is dan op de derde dinsdag.

Contact via mail piet.glorieux#gmail.com en esperantokortrijk#hotmail.com.

LEUVEN - Esperanto 3000

http://www.esperanto.be/esperanto3000

Woensdag 14 september:
Voordrachtavond: Esperanto in Leuven
Woensdag 12 oktober:
Voordrachtavond: Bach-bloesemtherapie
Maandag 31 oktober:
Spelavond in Tienen: Monopoly

LIMBURG (Nolimes)

NOLIMES vergadert elke eerste donderdag van de maand van 20 u. tot 22 u. in Cultureel Centrum "'t Poorthuis ", Zuidervest te Peer

OOSTENDE - La Konko

Meer info: Marc Cuffez, voorzitter via 0486 362365 of marc.cuffez#telenet.be; Flory Witdoeckt, ondervoorzitter via 059 702914 of flory2#witdoeckt.be

Lokaal: Albertschool, Ooststraat 29 te Oostende (tenzij anders vermeld)

Gespreksavonden: op woensdagen 14 en 28 september, 26 oktober om 19u - 21u

Maandag 19 september: bezoek van Rodica Todor (Roemenië), voorzitter van IFEF aan Oostende met gezellig samenzijn en opening nieuw lokaal vanaf 16u

Zaterdag 1 oktober: bezoek aan het Federaal Parlement (Kamer en Senaat) en nadien stadswandeling door Brussel. Afspraak te Oostende station om 07u30 of 9u aan station Brussel-Centraal

Woensdag 12 oktober om 19u: Film over Banjul en nabespreking in het kader van de stedenband met Banjul, Gambia. Plaats: Conferentiezaal, stadhuis Oostende

PEER

Elke laatste donderdag van de maand van 20 u. tot 22 u. in Cultuurcentrum "'t Poorthuis", Zuidervest 2, 3990 Peer van september 2011 t/m juni 2012.
Alle Esperanto-sprekers zijn van harte welkom !

Donderdag 29 september:
vakantieherinneringen van de leden

Donderdag 27 oktober:
'SKRABLO' o.l.v. An Olieslagers

Donderdag 24 november:
Bert Boon (onder voorbehoud)

Donderdag 12 januari:
Bronsteinn

Donderdag 23 februari:
Jan Doumen "De Amerikaanse burgeroorlog"

Donderdag 29 maart:
KVIZO - Henri Schutters

Donderdag 26 april:
Kantoj

Donderdag 31 mei:
KARTLUDO - Rik Leijskens

Donderdag 28 juni:
Wandeling omgeving 'De Tomp' Achel o.l.v. Paul Hotterbeeckx

TIENEN – La Hirundo

http://home.tiscali.be/lahirundo/
I*nfo:* Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen.
Tel en fax: 016 / 81 52 46, bert.boon#skynet.be

Moet het archief van A.J. Witteryck als verloren beschouwd worden?

De Bruggeling Antoon Jozef Witteryck (1865-1934) was één van de pioniers van het Esperanto in België. In 1902 richtte hij de Brugse Esperantogroep op en startte hij de uitgave van 'Belga Sonorilo'.

Beroepshalve was Witteryck drukker-uitgever. Hij specialiseerde zich in leerboeken en schoolgerief (hij was zoon van een onderwijzer en had zelf ook een onderwijzersdiploma), maar hij gaf ook tijdschriften en wetenschappelijke publicaties uit.

wikimedia

Na zijn overlijden werd de uitgeverij tot rond 1950 voorgezet door zijn enige dochter Lena (Helena) en zijn schoonzoon Raymond Segers (1897-1977). Lena overleed kinderloos in 1981. Omdat de familie toen geen contacten meer had met de Esperantobeweging, kan nu alleen nog langs onrechtstreekse bronnen achterhaald worden wat er met de nalatenschap gebeurde.

Het grootste deel (immobiliën) ging naar het Vlaams Kruis, waarmee het echtpaar Segers-Witteryck een nauwe band had. Een reeks boeken (schoolboeken en prijsboeken) kwam terecht in de stadsbibliotheek van Brugge en wordt er bewaard als 'Fonds Witteryck'.

Een ander belangrijk deel werd geschonken aan de Universiteit Gent. Afhankelijk van de bronnen gaat het om 'leerboeken en prijsboeken, evenals diploma's en foto's' bestemd voor de 'Historische Onderwijscollectie van de Rijksuniversiteit Gent, Baertsoenkaai 3' (Henk Van Daele in 'Persoon en Gemeenschap', 1987-88, nr. 2) of om een 'A.J. Witteryckfonds in het Seminarie voor Historische Pedagogiek (Biekorf, 1978/7-8, p. 201).

Tijdens de voorbije decennia werd af en toe bij de Universiteit Gent nagevraagd was er zich juist in de collectie bevond. Het antwoord was telkens dat men het ook niet wist omdat er nog geen inventaris van gemaakt was.

De laatste vraag dateert van 2008. Toen bleek men grote kuis gehouden te hebben in de Historische Onderwijscollectie. Alles, inclusief de Witteryck-collectie, was overgebracht naar Antwerpen. Wat er ondertussen mee gebeurd is, is onduidelijk. De catalogus van het AMVC vermeld enkel een affiche en een brief van Witteryck. De Conscience-bibliotheek heeft enkele tientallen boeken.

De familie Witteryck moet ongetwijfeld een groot archief gehad hebben, ook al zijn de oudste stukken misschien verloren gegaan tijdens de eerste wereldoorlog. Is dit archief definitief verloren, of zou het toch nog ergens bewaard zijn? Het Esperanto-Fonds Cesar Vanbiervliet in Kortrijk, dat wellicht de meest logische bewaarplaats zou zijn, heeft alleen wat losse documenten.

Roland Rotsaert

shutterhacks

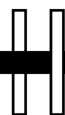

Contactadressen in Vlaanderen

ANTWERPEN *Esperanto-Antwerpen*, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, E-post: esperanto-antwerpen#esperanto.be
BRUGGE *Paco kaj justeco*, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, 8310 Brugge, tel. (0)50 675178 , heidi.goes#gmail.com
BRUSSEL H. Falk, Eikenlaan 7, 1640 St.-Genesius-Rode, tel. 02 358 42 14, E-post: helene.falk#skynet.be
GENT *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, E-post: gent#esperanto.be
KALMTHOUT *La Erikejo*, Mireille Smet-Storms op 03 666 83 19 of via mireillestorms#hotmail.com
KORTRIJK *La Konkordo* P. Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 62 39 28. E-post: piet.glorieux#gmail.com
- Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96.
LEUVEN *Esperanto 3000* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: rogergoris#unitedtelecom.be.
LIMBURG *Limburgse Esperantovereniging* H. Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer, tel.: 011 63 55 92. E-post: henri.schutters#skynet.be.
LONDERZEEL Frederik Van den Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. E-post: comite.jean.pain#skynet.be.
OOSTENDE *La Konko* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (gsm)
ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK
TIENEN *La Hirundo* <http://www.lahirundo.be>
Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen,Tel en fax: 016 / 81 52 46, e-post: post#lahirundo.be
TURNHOUT Maria Dom, e-post: de.groot-dom#telenet.be

Contactadressen in Nederland

ALKMAAR Afdeling Alkmaar. Bert Klijn, Klipper 119, 1721 GW Broek op Langedijk, Tel 0226-314183, E-post: esperanto.alkmaar#gmail.com
ALMELO G.C.A.M. Dercks, Molenstraat 20, 7607 AL Almelo. Tel. 0546 819403.
APELDOORN: Mevr. A. Schouten, Dintel 20, 733 MC Apeldoorn. Tel. 055 5332923.
BEVERWIJK *Stelrondo* R. Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0251) 23 10 79.
DEN HAAG *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77.
DEN HELDER *Contact:* Kruiszwin 1205, NL-1780 LE Den Helder.
DEVENTER zie ALMELO.
EINDHOVEN R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62.
ENSCHEDE Corrie Kwantes, Marnixstraat 57, 2023 RB Haarlem, Tel 023-5276561.
GRONINGEN *Esperantocentrum*, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen, tel.: (050) 527 45 72.
HAARLEM-HEEMSTEDE *Komprenado faras pacon* C. Duivenvoorden-Kors, Kamerlingh Onnesstraat 40, NL-2014 EM Haarlem, tel.: (023) 524 57 13.
HELMOND Toine Gremmen, Nassaustraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72.
'S HERTOGENBOSCH S. Bosga, Rijzertlaan 46, postbus 2141, 5202 CC 's Hertogenbosch.
LEIDSCHENDAM-VOORBURG: M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel.: (070) 38635 29. E-post: marjet.erasmus#zonnet.nl
ROTTERDAM *Merkurio* P. Schuil, Park Vossendijk 331, 3192 XG Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.
TANEF/*La Migranto* Aad Demmendaal-o/d Brouw, Boekenrode 11, NL-3085 JA Rotterdam.
TERNEUZEN Zeland-Flandruja Esperanto-Grupo J. den Toonder, Axelsestraat 6, 4537 AJ Terneuzen.
VOORBURG: zie Esperantogroep LEIDSCHENDAM-VOORBURG
ZAANDAM J.K. Hammer Taxusstraat 7, 1505 AA Zaandam Tel 075-6166931. E-post: ko.hammer#planet.nl
ZEELAND S.P. Smits, Lange Noordweg 3, 4453 RC 's-Heerenhoek, Tel 0113-351456. E-post: spsmits#hotmail.com
ZEEUWS-VLAANDEREN: Det Koning, van Speykstraat 19, 4535 BN Terneuzen, tel.: 0115 – 694 670, E-post: det#digitalplaygrounds.com

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra EsperantoLigo Frankrijklei, 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33. Epost: info#fel.esperanto.be. Internet: www.esperanto.be
Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging / Flandra Esperanto Junulara Asocio p/a Frankrijklei 140, B2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00 Epost: fleja#esperanto.be.
ILEI-Belgio: Iwona Kocieba, Graaf de Fienneslaan 54, BE-2650 Edegem, iwona.kocieba#telenet.be
Esperanto Scoutsvereniging/Skolta EsperantoLigo (SEL) Stein Hautekees, Rue des Rèches 20, B-5530 Yvoir, post#sel-belgio.be Zie ook: www.sel-belgio.be
Association pour l'Esperanto, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13. Epost: mardelforge#brutele.be.
Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorwegesperantisten), Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel:059 50 18 25.
Esperanto Nederland, secretaris, p/a Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen, T: 050-5718842, E: sekretario#esperanto-nederland.nl
Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44. Epost: uea#inter.nl.net.

Bestuursleden van FEL

Voorzitter:	Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, marc.cuffez#telenet.be
Ondervoorz.:	Flory Witdoeckt, Wapenplein 17 - 8, 8400 Oostende, 059/70.29.14, flory2#witdoeckt.be
Penningm.:	Bart Demeyere, Albert Dyserynckstraat 28, 8200 Brugge bart.demeyere#esperanto.be
Secretaris:	Kimmie Spaapen, Karel Mestdaghplein 6, 2020 Antwerpen
Bestuurslid:	Walter van den Kieboom, Wapenplein 17 - 8, 8400 Oostende, 059/70.29.14
Bestuurslid:	Helena Van der Steen, Turnhoutsebaan 459, 2140 Borgerhout, h.vdsteen#scarlet.be
Bestuurslid:	Yves Nevelsteen, Maaltebruggestraat 165a, 9000 Gent. Tel. 09/3307156, yves#ikso.net

ISSN-0772-540X afgiftekantoor Antwerpen X
Tweemaandelijks tijdschrift

Esperanto leren?

alarzy

in Brussel, Antwerpen, Gent, Oostende, Leuven of Peer!